

формална естетичка савршеност и трећу – да треба бити опрезан са дражима и дирљивошћу, које, ако нису освешћене, могу неповољно утицати на логичку савршеност сазнања.

У *Логички* Кант пореди естетичко и логичко сазнање с обзиром на четири момента: квантитет, квалитет, релацију и модалитет. Савршено логичко сазнање по квалитету мора бити *опште*, по квантитету *разговорно*, по релацији *истинито* и по модалитету *извесно*, а поменути логичким савршеностима одговарају естетичке савршености, са властитом, специфичном структуром. *Естетичка опитност* значи применљивост неког сазнања на неко мноштво објеката „што служе за примере на којима се да вршити њена примена и чиме она у исти мах постаје употребљива за сврху популарности“; *естетичка разговорност* састоји се у опажању, у коме се кроз примере неки апстрактно замишљени појам конкретно ”приказује или разјашњава“; *естетичка истинитост* представља неку само субјективну истину, која се састоји једино у подударању сазнања са субјектом и законима чулног сјаја „те, следствено томе, није ништа више неголи неки општи сјај [блесак, привид]“; а *естетичка извесност* почива на „ономе што је следствено сведочанствима чула нужно, то јест оно што се потврђује кроз осећање [чувствовање] и искуство [искушивање, разабарање]“. Уз ова објашњења Кант наглашава оно што се често заборавља: да и код естетичке савршености истинитост увек остаје – „најотменији негативни услов без којег се нешто не може опште допадати укусу“! То значи да и *лепе науке* захтевају логичку савршеност као основу – па уметност генија, о којој ће касније бити реч, захтева спој логичке и естетичке савршености у погледу знања која истовремено треба да „подучавају и забављају“.

Треба напоменути да још један стари појам из естетичког домена Кант помиње, али не у одобравајућем контексту: наиме, опонашање (подражавање) - које он, уз навику и склоност, сматра основним извором предрасуда - а реч је о логичком проблему чији је извор резонување по којем се сматра тачним „оно што цео свет мисли“, које је извор бројних заблуда.

За расветљавање појма суђења потребно је указати на значај који чулни материјал има за разумске категорије. Да би се то учинило, треба разумети због чега Кант строго одваја *осет* од осећања. Први, наиме, представља чулни материјал сазнања, који се даље подводи под категорије и принципе разума, док се други тиче